

Το οικουμενικό πνεύμα της Ορθοδοξίας συμβάλλει στην εξοικείωση των μαθητών με την ετερότητα (Κωνσταντίνος Νικολαΐδης, Εκπαιδευτικός)

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://www.pemptousia.gr/?p=153099>]

Το νέο Πρόγραμμα Σπουδών των Θρησκευτικών προσφέρει τη δυνατότητα σε κάθε συνειδητοποιημένο δάσκαλο να συμβάλλει στην αναβάθμιση της θρησκευτικής εκπαίδευσης, εναρμονιζόμενος με τις σημερινές εκπαιδευτικές και τεχνολογικές απαιτήσεις, έτσι ώστε να μετατραπούν τα Θρησκευτικά σ' ένα μάθημα ελκυστικό για όλους τους μαθητές που θα καλλιεργεί τη θρησκευτική και πολυπολιτισμική θρησκευτική πολυφωνία και ετερότητα. Ο δάσκαλος διερευνά, σχεδιάζει, συνεργάζεται με τους μαθητές και με τους συναδέλφους του, υιοθετώντας νέες στρατηγικές μάθησης και υλοποιώντας καινοτόμες δράσεις, με υποστηρικτικό εργαλείο μάθησης τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας. Το ίδιο το οικουμενικό πνεύμα της Ορθοδοξίας, όπως αυτό αναδύεται μέσα από τις

σελίδες των σχολικών εγχειριδίων για τα Θρησκευτικά και από το εκπαιδευτικό λογισμικό που τα συνοδεύει, βοηθά τους μαθητές να εξοικειωθούν σταδιακά με την ετερότητα και τους προστατεύει από κάθε εμπάθεια και φανατισμό. Οι εμπειρίες, οι προβληματισμοί και τα στερεότυπα που συχνά οι μαθητές μεταφέρουν από το περιβάλλον τους γίνονται αφορμές και εργαλεία δημιουργικής επεξεργασίας, έτσι ώστε να μπορέσουν να κατανοήσουν το θρησκευτικό φαινόμενο συνειδητοποιώντας με επάρκεια τις πτυχές τόσο της ορθόδοξης πίστης όσο και των άλλων γνωστών θρησκειών του κόσμου[212].

Φωτο: Σπύρος Δρόσος

Ο διδάσκων το θρησκευτικό μάθημα, προκειμένου να υπηρετήσει τις ανάγκες που υπαγορεύει μια ευέλικτη σχολική θρησκευτική αγωγή και ν' ανταποκριθεί στις σύγχρονες εκπαιδευτικές προκλήσεις, υιοθετεί τη διαθεματική – διεπιστημονική μάθηση, που προσεγγίζει ολιστικά τη γνώση και υποστηρίζει την ενεργό συμμετοχή των ίδιων των μαθητών με στόχο την ανάπτυξη των ψυχοκοινωνικών τους δεξιοτήτων. Αξιοποιεί επίσης τις σύγχρονες μεθόδους και τεχνικές ενεργητικής-βιωματικής ομαδοσυνεργατικής άσκησης και μάθησης, τις νέες τεχνολογίες και το διαδίκτυο. Μέσα από τη διδασκαλία του θρησκευτικού μαθήματος δίνεται η δυνατότητα στα παιδιά να υιοθετήσουν υγιείς στάσεις και αξίες. Ν' αποκτήσουν επίσης κριτική και διαλεκτική ικανότητα, ισχυρή αυτοεκτίμηση, ικανότητα για κριτική προσέγγιση των νέων τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας, θετική διάθεση για επικοινωνία και συνεργασία

χωρίς θρησκευτικές και πολιτισμικές προκαταλήψεις.

Τα νέα διευρυμένα και βελτιωμένα προγράμματα και βιβλία των Θρησκευτικών καταθέτουν τις προτάσεις του Χριστιανισμού στο σύγχρονο κόσμο, κομίζοντας μήνυμα υπερφυλετικό και υπερεθνικό που συνάδει με την αντίληψη για την πολυπολιτισμική, πολυφυλετική και πολυθρησκευτική δομή των σύγχρονων κοινωνιών και αναδεικνύει το γεγονός ότι η Ορθόδοξη Θεολογία με τον πανανθρώπινο χαρακτήρα της, διδάσκει διαχρονικά το γόνιμο μήνυμα της παγκόσμιας πολιτιστικής ενότητας[213].

Το θρησκευτικό μάθημα, στο πλουραλιστικό και δημοκρατικό σχολείο του «Προσώπου», δεν μπορεί παρά να είναι απαλλαγμένο από τα στοιχεία της ιδεολογικής προκατάληψης, της μονομέρειας, του ηθικισμού, του παιδαγωγικού διδακτισμού και του εθνοκεντρισμού. Παραμερίζοντας τον κατηχητικό, ομολογιακό και απολογητικό του προσανατολισμό οφείλει να στοχεύει σ' έναν διάλογο, που θα πραγματοποιείται με ειλικρινή αγάπη και σεβασμό, προκειμένου να υπογραμμιστεί το γεγονός ότι η ετερότητα του θρησκεύματος αποτελεί σημείο επαφής και όχι διαχωριστική γραμμή.

Η θεολογική προσέγγιση της ετερότητας μπορεί να εμπνεύσει έναν πολιτισμό του προσώπου και να συνδέσει τα ανθρώπινα δικαιώματα με το ήθος της κοινωνίας και της ελευθερίας ενός άλλου κοινωνιοκεντρικού πολιτισμού[214]. Η συνάντηση και η ένωση των ανθρώπων πραγματοποιείται μέσω της ετερότητας, με αλληλοσεβασμό και αλληλοαποδοχή των θρησκευτικών ιδιαιτεροτήτων. Το σύγχρονο Δημοτικό σχολείο, μικρογραφία μιας ελεύθερης πλουραλιστικής κοινωνίας, δεν μπορεί παρά να παρέχει στους μαθητές του μια θρησκευτική αγωγή που να τους διδάσκει τον οικουμενικό χαρακτήρα της αλήθειας και της αγάπης του Χριστού, αλλά και να τους βοηθά να κατανοήσουν ότι η αποδοχή του άλλου και της ετερότητας βρίσκεται στην καρδιά της θεολογικής μας παράδοσης.

[212] Χ. Παπασωτηρόπουλου, «Πρόγραμμα Σπουδών στα Θρησκευτικά Δημοτικού και Γυμνασίου ...μια προωθημένη πρόταση στον καιρό του αλλόκοτου φόβου...», στο συλλ. τόμο Τα Θρησκευτικά στο σύγχρονο σχολείο - ο διάλογος και η κριτική στα Θρησκευτικά Δημοτικού και Γυμνασίου, εκδ.Αρμός, Αθήνα 2013, σσ. 231-235.

[213] Σ. Γιαγκάζογλου, «Η Θεολογία της Ετερότητας και το Θρησκευτικό Μάθημα στην Ελλάδα. Διαπολιτισμικές δυνατότητες και προοπτικές», στο συλλ. τόμο Τα Θρησκευτικά στο σύγχρονο σχολείο - ο διάλογος και η κριτική στα Θρησκευτικά Δημοτικού και Γυμνασίου, εκδ.Αρμός, Αθήνα 2013, σσ. 357-364.

[214] Σ. Γιαγκάζογλου, Ο διάλογος θεολογίας και πολιτισμού βασική συνιστώσα της σύγχρονης θρησκευτικής αγωγής και παιδείας, στο διαδικτυακό τόπο www.pi-schools.gr

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. ΠΗΓΕΣ

- Αναζητώντας την αλήθεια στη ζωή μας, βιβλίο δασκάλου Στ' Τάξης, ΙΤΥΕ, Αθήνα 2012.
- «Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών (Δ.Ε.Π.Π.Σ) και Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών (Α.Π.Σ) Δημοτικού-Γυμνασίου» στο ΦΕΚ., τεύχος Β', αρ. φύλλου 303/13-3-03, Παράρτημα, τομ. Α', εκδ. Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, Μάιος 2003.
- ΔΕΠΠΣ/ ΦΕΚ τ. Β' αρ. φύλλου 303/13-3-2003.
- Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγράμματος Σπουδών, ΦΕΚ 303 Τεύχ. Β' 13-03-2003.
- ΔΕΠΠΣ Προγραμμάτων σπουδών και ΑΠΣ για την υποχρεωτική εκπαίδευση, Τόμος Α', Φ.Ε.Κ. τεύχος Β' ΑΡ. φύλλου 303/13-03-03.
- Επιμόρφωση εκπαιδευτικών για την αξιοποίηση των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη: «Γενικές οδηγίες για τους επιμορφωτές των εκπαιδευτικών - πολλαπλασιαστών σε θέματα αξιοποίησης διαδραστικών συστημάτων διδασκαλίας (διαδραστικών πινάκων) στην τάξη», εκδ. ΙΤΥΕ «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ», Φεβρουάριος 2012.
- Επιμόρφωση εκπαιδευτικών για την αξιοποίηση των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη: «Ο Διαδραστικός Πίνακας στη Σχολική τάξη - Εκπαιδευτικά σενάρια», του Ε.Π. «Εκπαίδευση και δια βίου μάθηση», 2010.
- Επιμόρφωση εκπαιδευτικών για την Αξιοποίηση και Εφαρμογή των ΤΠΕ στη Διδακτική Πράξη: «Διαδραστικά συστήματα διδασκαλίας & η αξιοποίησή τους στην προσχολική και την πρωτοβάθμια εκπαίδευση», εκδ. Ε.Α.Ι.Τ.Υ Σεπτέμβριος 2010.
- Επιμόρφωση εκπαιδευτικών για την Αξιοποίηση και Εφαρμογή των ΤΠΕ στη Διδακτική Πράξη: «Διαδραστικά συστήματα διδασκαλίας & η αξιοποίησή τους στα φιλολογικά μαθήματα», εκδ. Ε.Α.Ι.Τ.Υ., Σεπτέμβριος 2010.
- Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών για την αξιοποίηση και εφαρμογή των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη: Τεύχος 2 α: Κλάδος ΠΕ70 «Επιμορφωτικό υλικό για την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στα Κέντρα Στήριξης Επιμόρφωσης», εκδ. ΙΤΥ Πάτρα, Δεκέμβριος 2010.

- **Επιμορφωτικό Υποστηρικτικό Υλικό για την ενσωμάτωση των ΤΠΕ στη μαθησιακή διαδικασία. «Θέμα :Θρησκευτικά .Δημοτική Εκπαίδευση. Εργαλείο Διαδίκτυο», έκδ. Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου.- Τομέας Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας - Ομάδα Επιμόρφωσης ΤΠΕ, Φθινόπωρο 2008.**
- **Η πορεία μας στη ζωή, βιβλίο δασκάλου Δ΄ Τάξης, ΙΤΥΕ, Αθήνα 2012.**
- **Θέματα Χριστιανικής Ηθικής, βιβλίο μαθητή Γ΄ Γενικού Λυκείου, ΟΕΔΒ, Αθήνα 2011.**
- **Θρησκευτικά ΣΤ΄ τάξης στο διαδικτυακό τόπο <http://digitalschool.minedu.gov.gr/courses/DSDIM-F100> (ημερομηνία ανάκτησης 10/9/2012).**
- **Μελέτη για την αξιοποίηση των ΤΠΕ στη διδασκαλία της γλώσσας και της λογοτεχνίας στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση: γενικό πλαίσιο και ιδιαιτερότητες, έκδ. Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας -ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ Θεσσαλονίκη 2011.**
- **Νέο Σχολείο, Πρόγραμμα Σπουδών στα Θρησκευτικά, Υ.Π.Δ.Β.Μ.Θ., Π.Ι. Αθήνα 2011.**
- **«ΝΕΟ ΣΧΟΛΕΙΟ (Σχολείο 21ου αιώνα) - Νέο Πρόγραμμα Σπουδών , Οριζόντια Πράξη» MIS: 295450 Πρόγραμμα Σπουδών για τις ΤΠΕ στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, Αθήνα 2011.**
- **Ο Θεός στη ζωή μας, βιβλίο δασκάλου Γ΄ Τάξης, ΙΤΥΕ, Αθήνα 2012.**
- **Ο Θεός στη ζωή μας, βιβλίο δασκάλου Γ΄ Τάξης, ΙΤΥΕ, Αθήνα 2012.**
- **Οι Χριστιανοί στον αγώνα της ζωής, βιβλίο δασκάλου Ε΄ Τάξης, ΙΤΥΕ, Αθήνα 2012.**
- **Πρόγραμμα Επιμόρφωσης σε Εκπαιδευτικό Λογισμικό Κλάδος: Δάσκαλοι ΠΕ70 «Οι Τ.Π.Ε. στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση», έκδ. ΥΠΕΠΘ/ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ Αθήνα, Νοέμβριος 2008.**
- **Πρόγραμμα Επιμόρφωσης σε Εκπαιδευτικό Λογισμικό Κλάδος: Δάσκαλοι ΠΕ70 «Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών για τη Βέλτιστη Αξιοποίηση των ΤΠΕ και των Εκπαιδευτικών Λογισμικών», έκδ. ΥΠΕΠΘ/ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ Αθήνα 2008.**
- **Πρόγραμμα Σπουδών για τη διδασκαλία της Λογοτεχνίας στην Υποχρεωτική Εκπαίδευση. Οδηγός για τον εκπαιδευτικό. «ΝΕΟ ΣΧΟΛΕΙΟ (Σχολείο 21ου αιώνα) - Νέο πρόγραμμα σπουδών, στους Άξονες Προτεραιότητας 1,2,3, -Οριζόντια Πράξη», με κωδικό MIS 295450 και ειδικότερα στο πλαίσιο του Υποέργου 1: «Εκπόνηση Προγραμμάτων Σπουδών Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και οδηγών για τον εκπαιδευτικό «Εργαλεία Διδακτικών Προσεγγίσεων» με ευθύνη του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Αθήνα 2011.**
- **Πρόγραμμα Σπουδών για τον Πληροφορικό Γραμματισμό στο Γυμνάσιο**

«Οδηγός για τον εκπαιδευτικό» εκδ. Παιδαγωγικό Ινστιτούτο στο πλαίσιο υλοποίησης της Πράξης «ΝΕΟ ΣΧΟΛΕΙΟ (Σχολείο 21ου αιώνα)1η Έκδοση, Σεπτέμβριος 2011.

- **Πρόγραμμα Σπουδών για τον Πληροφορικό Γραμματισμό στο Δημοτικό - Οδηγός για τον εκπαιδευτικό, εκδ. Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Αθήνα Σεπτέμβριος 2011.**

- **Πρόγραμμα Σπουδών για τον Πληροφορικό Γραμματισμό στο Γυμνάσιο - Οδηγός για τον εκπαιδευτικό, εκδ. Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Αθήνα Σεπτέμβριος 2011.**

- **Πρόγραμμα Σπουδών για τις ΤΠΕ στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, εκδ. Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Αθήνα 2011.**

- **Σύγχρονες Διδακτικές Προσεγγίσεις για την Ανάπτυξη Κριτικής - Δημιουργικής Σκέψης για την Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, εκδ. ΟΕΠΕΚ Αθήνα 2007.**

- **Ταχύρρυθμο Επιμορφωτικό πρόγραμμα με τίτλο: «Συσχετισμός Οικογενειακού - Κοινωνικού Πολιτισμικού Περιβάλλοντος στη σχολική επίδοση του παιδιού» για την Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, εκδ. ΟΕΠΕΚ Αθήνα 2007.**

- **Υλικό για την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών πληροφορικής που θα διδάξουν Πληροφορική στα 800 Ολοήμερα Δημοτικά Σχολεία με Ενιαίο Αναμορφωμένο Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα (ΕΑΕΠ).**

2. ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

- **Αδραχτά, Β. «Οι επιστημολογικές προκείμενες της συνάντησης Ορθοδοξίας και Ισλάμ»,σσ.125-168,στο Η Ορθοδοξία στον 20ο αιώνα, Τόμ. Γ΄, Ο Διάλογος της Ορθοδοξίας με Δύση και Ανατολή (Πάτρα: Εκδόσεις Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, 2008).**

- **Αθανασοπούλου-Κυπρίου, Σπ. Κείμενα για το τίποτα: Μια συνάντηση θεολογίας και λογοτεχνίας με αφορμή τα έργα του Σάμουελ Μπέκετ (Αθήνα: Εκδόσεις Αρμός, 2009).**

- **Βαλλιανάτου, Α. « Σύγχρονες μέθοδοι διδασκαλίας για το μάθημα των Θρησκευτικών», στο συλλ. τόμο Τα Θρησκευτικά ως μάθημα ταυτότητας και πολιτισμού, Εισηγήσεις Σεμιναρίου Διακοινοβουλευτικής Συνέλευσης της Ορθοδοξίας ,εκδ. Βουλή των Ελλήνων, Αθήνα 2005,σσ.228-233.**

- **Βασιλόπουλου, Χρ. Θρησκευτική αγωγή και αυτονομία του παιδιού,(Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Αφων Κυριακίδη 1996).**

- **Βασιλόπουλου, Χρ. Σχολική Θρησκευτική Αγωγή (Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Βάνιας, 2008).**

- **Γιαγκάζογλου, Στ. Το μάθημα των Θρησκευτικών στο Δημόσιο Σχολείο**

και οι Σχέσεις Κράτους και Εκκλησίας, Εισήγηση στην Ακαδημία Θεολογικών Σπουδών, 20 Μαΐου 2006.

- Γιαγκάζογλου, Σ. «Η φυσιογνωμία και ο χαρακτήρας του θρησκευτικού μαθήματος. Η θρησκευτική αγωγή στις σύγχρονες πολυπολιτισμικές κοινωνίες», στο συλλ. τόμο Τα Θρησκευτικά ως μάθημα ταυτότητας και πολιτισμού, Εισηγήσεις Σεμιναρίου Διακοινοβουλευτικής Συνέλευσης της Ορθοδοξίας, εκδ. Βουλή των Ελλήνων, Αθήνα 2005, σσ.126-144.

- Γιαγκάζογλου, Στ. «Το Ορθόδοξο ήθος», σσ.245-304, στο Πίστη και βίωμα της Ορθοδοξίας. Δόγμα, Πνευματικότητα και Ήθος της Ορθοδοξίας, Τόμ. Α΄, (Πάτρα: Εκδόσεις του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, 2002).

- Γιαγκάζογλου, Σ. «Η διδασκαλία του μαθήματος των Θρησκευτικών στο Γυμνάσιο. Σκοποί, περιεχόμενο φυσιογνωμία, διαθεματική προσέγγιση», Δελτίο Εκπαιδευτικού Προβληματισμού και Επικοινωνίας 37/2006, (έκδοση της Σχολής Ι.Μ. Παναγιωτόπουλου).

- Γιαγκάζογλου, Στ. «Σχεδιάζοντας εκπαιδευτική πολιτική για μια πλουραλιστική κοινωνία ή μαθαίνοντας τα παιδιά μας να ζουν με τους άλλους», Στρόγγυλη Τράπεζα, στο συλλ. τόμο Πολυπολιτισμικότητα και Εκπαίδευση στον καιρό της Παγκοσμιοποίησης, Πρακτικά Συνεδρίου Αθήνα 28-29 Ιανουαρίου 2005, Γραφείο Νεότητας Ι. Αρχιεπισκοπής Αθηνών και Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, έκδ. Γραφείου - Ιδρύματος Νεότητας Ι. Αρχιεπισκοπής Αθηνών, Αθήνα 2007, σσ. 171-175.

- Γιαγκάζογλου, Σ. «Η Θεολογία της Ετερότητας και το Θρησκευτικό Μάθημα στην Ελλάδα Διαπολιτισμικές δυνατότητες και προοπτικές», στο συλλ. τόμο Τα Θρησκευτικά στο σύγχρονο σχολείο - ο διάλογος και η κριτική στο νέο Πρόγραμμα Σπουδών στα Θρησκευτικά Δημοτικού και Γυμνασίου, εκδ. Αρμός, Αθήνα 2013, σσ.357-364.

- Γιαγκάζογλου, Στ. «Πρόσωπο και ετερότητα. Δοκίμιο για μια θεολογία της ετερότητας», Ίνδικτος 21(2006) 87-125.

- Γιανναρά, Χ. Το αλφαβητάρι της πίστης (Αθήνα: Εκδόσεις Δόμος, 1999).

- Γιανναρά, Χ. Η ελευθερία του ήθους (Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη, 1989).

- Γιανναρά, Χ. «Έθνος, Λαός, Εκκλησία», σσ .17-20, στο Σύναξη 48 (1993).

- Γιαννουλάτου, Α. Παγκοσμιότητα και Ορθοδοξία (Αθήνα: Εκδόσεις Ακρίτας 2000).

- Γιαννουλάτου, Α. Ίχνη από την αναζήτηση του υπερβατικού,(Αθήνα: Εκδόσεις Ακρίτας, 2004).

- Γιαννουλάτου, Α. «Ο διάλογος με το Ισλάμ από ορθόδοξη άποψη», στο Παγκοσμιότητα και Ορθοδοξία (Αθήνα: Εκδόσεις Ακρίτας, 2005).

- Γιαννουλάτου, Α. «Θεολογική κατανόηση των άλλων θρησκειών», στο

Παγκοσμιότητα και Ορθοδοξία (Αθήνα: Εκδόσεις Ακρίτας, 2005).

- **Γριζοπούλου, Ό. - Καζλάρη, Π. «Τα Θρησκευτικά πέρα από τον κατηχητισμό -Βασικός στόχος του υποχρεωτικού μαθήματος είναι ο θρησκευτικός εγγραμματισμός, απαραίτητος στους νέους του 21ου αιώνα », στο συλλ. τόμο Τα Θρησκευτικά στο σύγχρονο σχολείο - ο διάλογος και η κριτική στο νέο Πρόγραμμα Σπουδών στα Θρησκευτικά Δημοτικού και Γυμνασίου, εκδ. Αρμός, Αθήνα 2013,σσ.451-454.**
- **Δεληκωσταντή, Κ. «Η λειτουργική αγωγή των παιδιών δια μέσου του μαθήματος των Θρησκευτικών», σσ.187-202, στο Λειτουργική Αγωγή «Μυσταγωγών Σου Κύριε τους μαθητάς edίδασκες λέγων», Πρακτικά ΙΑ΄ Πανελλήνιου Λειτουργικού Συμποσίου Στελεχών Ιερών Μητροπόλεων Βόλος, 19-21 Οκτωβρίου 2009 (Αθήνα: Κλάδος Εκδόσεων της Επικοινωνιακής και Μορφωτικής υπηρεσίας της Εκκλησίας της Ελλάδος, 2010).**
- **Δεληκωσταντή, Κ. «Η παιδεία ως πολιτισμός του προσώπου», (Αθήνα: Εκδόσεις Έννοια, 2009).**
- **Δεληκωσταντή, Κ. Παντοπόρος άπορος,(Αθήνα 2003).**
- **Δεληκωσταντή, Κ. «Η νέα γενιά των δασκάλων και το μάθημα των Θρησκευτικών», Σύναξη τ.93 (2005)67-74.**
- **Dillenbourg, P.(1996).Distributed cognition over humans and machines. In S. Vosniadou, E. de Corte, R. Glaser, & H. Mandal (Eds). International perspectives on the design of technology-supported learning environments. NJ. Erlbaum Associates Inc., 166-180.**
- **Δρούλια, Ι. Αιώνιες αναζητήσεις και ανάλογες θεωρήσεις (Αθήνα : 1981).**
- **Ευδοκίμοφ, Π. Η Ορθοδοξία, (Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Βασ. Ρηγόπουλου,1972).**
- **Ζηζιούλα, Ι. «Από το προσωπείον εις το πρόσωπον. Η συμβολή της πατερικής θεολογίας εις την έννοιαν του προσώπου», σελ. 287-323, στο συλλ. Τόμ., Χαριστήρια εις την τιμήν του Μητροπολίτου Χαλκηδόνος Μελίτωνος (Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Πατριαρχικόν Ίδρυμα Πατερικών Μελετών, 1977).**
- **Ζωγράφου, Α. Διαπολιτισμική αγωγή στην Ευρώπη και την Ελλάδα,(Αθήνα: Εκδόσεις Τυπωθήτω 2003).**
- **Καλαϊτζίδη, Π. «Εναλλακτικές προτάσεις για τη φυσιογνωμία και τη διδακτική των Θρησκευτικών. Τα Θρησκευτικά ως πολιτιστικό μάθημα: Το παράδειγμα του βιβλίου της Γενέσεως και η αφήγηση της Δημιουργίας», στο συλλ. τόμο Τα Θρησκευτικά ως μάθημα ταυτότητας και πολιτισμού, Εισηγήσεις Σεμιναρίου Διακοινοβουλευτικής Συνέλευσης της**

Ορθοδοξίας ,εκδ. Βουλή των Ελλήνων, Αθήνα 2005, σσ.158-166.

- **Καλαϊτζίδη, Π. «Αντί εισαγωγής: Η ορθοδοξία και το Ισλάμ από τη νεωτερικότητα στην παγκοσμιοποίηση», στο Ισλάμ και Φονταμενταλισμός, Ορθοδοξία και Παγκοσμιοποίηση (Αθήνα: Εκδόσεις Ίνδικτος, 2004).**
- **Κανδήλη, Π. Εποπτικά μέσα διδασκαλίας, (Αθήνα : Αυτοέκδοση,1999).**
- **Κασσωτάκη, Μ.- Φλουρή, Γ. Μάθηση και Διδασκαλία,(Αθήνα: εκδόσεις Γρηγόρη 2003).**
- **Κογκούλη, Ι. Διδακτική των Θρησκευτικών στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση (Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Αδελφών Κυριακίδη 2012).**
- **Κογκούλη, Ι. «Η θεολογική και παιδαγωγική κατάρτιση των δασκάλων και θεολόγων καθηγητών ως βασική προϋπόθεση για τη διδασκαλία του μαθήματος των Θρησκευτικών στην Πρωτοβάθμια εκπαίδευση», στο συλλ. τόμο Τα Θρησκευτικά ως μάθημα ταυτότητας και πολιτισμού, Εισηγήσεις Σεμιναρίου Διακοινοβουλευτικής Συνέλευσης της Ορθοδοξίας, εκδ. Βουλή των Ελλήνων, Αθήνα 2005, σσ.96-100.**
- **Κογκούλη, Ι. Διδακτική των Θρησκευτικών στην Πρωτοβάθμια και τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, (Θεσσαλονίκη: εκδόσεις Κυριακίδη 2003).**
- **Κοσμόπουλου, Α. Το σχολείο πέθανε- ζήτω το σχολείο του προσώπου, (Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη,1990).**
- **Κουκουνάρα Μ. -Λιάγκη « Διαπολιτισμική Θρησκευτική Αγωγή στο Ελληνικό Σχολείο», Σύναξη Ιούλιος-Σεπτέμβριος (2010) 37-49.**
- **Κρασανάκη, Γ. Κοινωνιοπαιδαγωγική του ελεύθερου χρόνου (Αθήνα:1984).**
- **Ματσαγγούρας, Η. Η διαθεματικότητα στη σχολική τάξη,(Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη, 2003).**
- **Ματσαγγούρα, Η. Η σχολική τάξη (Αθήνα: εκδ. Γρηγόρη, Αθήνα 2008).**
- **Ματσαγγούρα, Η. Στρατηγικές Διδασκαλίας,(Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg, 1998).**
- **Μάρκου, Γ. Η πολυπολιτισμικότητα της ελληνικής κοινωνίας - η διαδικασία διεθνοποίησης και η αναγκαιότητα της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης (Αθήνα: 1996).**
- **Μελισσάρη, Α. «Η Ορθοδοξία και η κατάφαση του ανθρώπινου προσώπου», σελ. 59-112, στο Η Ορθοδοξία ως Πολιτισμικό επίτευγμα και τα προβλήματα του σύγχρονου ανθρώπου, Τόμ. Β΄, Η Ορθοδοξία απέναντι σε θέματα της εποχής μας (Πάτρα: Εκδόσεις Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, 2002).**

- Μητροπούλου, Β. Το εκπαιδευτικό λογισμικό στη διδασκαλία του μαθήματος των Θρησκευτικών (Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Βάνιας, 2008).
- Μητροπούλου, Β. Νέες Τεχνολογίες και Θρησκευτική Αγωγή (Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Βάνιας, 2007).
- Miron Erdei, «Το θεολογικό υπόβαθρο και η εκπαίδευση των διδασκόντων για το μάθημα των θρησκευτικών στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια εκπαίδευση», στο συλλ. τόμο Τα Θρησκευτικά ως μάθημα ταυτότητας και πολιτισμού, Εισηγήσεις Σεμιναρίου Διακοινοβουλευτικής Συνέλευσης της Ορθοδοξίας ,εκδ. Βουλή των Ελλήνων, Αθήνα 2005,σσ.112-118.
- Μπάρλου, Α. «Το θρησκευτικό μάθημα στο σημερινό ελληνικό σχολείο», στο συλλ. τόμο Τα Θρησκευτικά στο σύγχρονο σχολείο - ο διάλογος και η κριτική για το νέο Πρόγραμμα Σπουδών στα Θρησκευτικά Δημοτικού και Γυμνασίου, εκδ. Αρμός, Αθήνα 2013,σσ.467-469.
- Μπέγζου, Μ. Διόνυσος και Διονύσιος (Αθήνα: Εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα 2000).
- Μπέγζου, Μ. «Φονταμενταλισμός και Ισλάμ σήμερα», στο Ισλάμ και Φονταμενταλισμός, Ορθοδοξία και Παγκοσμιοποίηση (Αθήνα: Εκδόσεις Ίνδικτος, 2004).
- Μπέγζου, Μ. Φαινομενολογία της θρησκείας (Αθήνα: Εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα, 1995).
- Μπέγζου, Μ. Ανατολική ηθική και δυτική τέχνη. Θέματα φυσικής φιλοσοφίας της θρησκείας (Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη, 1993).
- Νέλλα, Π. Ζώνον θεούμενον. Προοπτικές για μια ορθόδοξη κατανόηση του ανθρώπου (Αθήνα: Εκδόσεις Αρμός, 1995).
- Νικολαΐδη, Α. Προβληματισμοί χριστιανικού ήθους (Αθήνα: Εκτύπωση Σ. Αθανασόπουλος-Σ. Παπαδάμης και Σια Ε.Ε, 2000).
- Νικολαΐδη, Α. Κοινωνική ηθική (Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη 2009).
- Παπά, Χ. Η Πληροφορική στο σχολείο, (Αθήνα: εκδ. ιδίου, Αθήνα, 1989).
- Παπαθανασίου, Θ. « Η κοινότητα ως βρόχος. Η αποστολή της Εκκλησίας στη σκοτεινή πλευρά της σελήνης», ανάπτυπο από τον τόμο: «Πολιτισμός & Διαφορετικότητα Εμείς και οι άλλοι (Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Αντ. Σταμούλη, 2011).
- Παπαπέτρου, Κ Η ουσία της Θεολογίας (Αθήνα: Εκδόσεις Πανεπιστημίου Αθηνών 1969).
- Παπασωτηρόπουλου, Χ. «Πρόγραμμα Σπουδών στα Θρησκευτικά Δημοτικού και Γυμνασίου ...μια προωθημένη πρόταση στον καιρό του αλλόκοτου φόβου...», στο συλλ. τόμο Τα Θρησκευτικά στο σύγχρονο

σχολείο - ο διάλογος και η κριτική για το νέο Πρόγραμμα Σπουδών στα Θρησκευτικά Δημοτικού και Γυμνασίου, εκδ. Αρμός, Αθήνα 2013, σσ.231-240.

- Πασχαλίδης, Γ. «Η πολιτισμική ταυτότητα ως δικαίωμα και ως απειλή. Η διαλεκτική της ταυτότητας και η αμφιθυμία της κριτικής», σ.80, στο: Κωνσταντόπουλος, Χ., Μαράντου-Αλιφάντη, Λ, κ.ά..

- Ράπτη, Αρ.- Ράπτη, Α. Πληροφορική και Εκπαίδευση (Αθήνα: Εκδόσεις Α. Ράπτη, 1999).

- Rokeby, D. «The construction of Experience», Addison - Wesley Publishing, 1998.

- Σουλιώτη, Ε. Τ. Παγγέ, Διαθεματικές Προεκτάσεις στη διδασκαλία της Αγγλικής Γλώσσας: Πρακτικές εφαρμογές με τη χρήση της μεθόδου Project και των Νέων Τεχνολογιών, Εκπαιδευτικά, τευχ. 75-76,(2005)12-20.

- Συργιάννη, Μ. «Βράβευση τριών διδακτικών προτάσεων από το νέο Πρόγραμμα Σπουδών των Θρησκευτικών στο Θεσμό Αριστείας του Υπουργείου Παιδείας», στο συλλ. τόμο Τα Θρησκευτικά στο σύγχρονο σχολείο - ο διάλογος και η κριτική για το νέο Πρόγραμμα Σπουδών στα Θρησκευτικά Δημοτικού και Γυμνασίου, εκδ. Αρμός, Αθήνα 2013, σσ.101-108.

- Τερέζη, Χ. « Η ορθοδοξία της ανθρώπινης προσωπικότητας», σσ.28-49, στον τόμο Η ορθοδοξία ως πολιτιστικό επίτευγμα και τα προβλήματα του σύγχρονου ανθρώπου, Τόμος Β΄, Η ορθοδοξία απέναντι σε θέματα της εποχής μας (Πάτρα: Εκδόσεις Ε.Α.Π., 2002).

- Τσάμη, Δ. Εισαγωγή στην πατερική σκέψη(Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Π. Πουρναράς, 1985).

- Τσιπλητάρη, Α.« Αντιαυταρχική Αγωγή: Αλλαγή της συμπεριφοράς του δασκάλου μέσα στην τάξη», Επιστημονικό Βήμα του Δασκάλου, τ.3 (1984)34-51.

- Τσιπλητάρη, Α. Ψυχοκοινωνιολογία της σχολικής τάξης, (Αθήνα: Εκδόσεις Περιβολάκι, 1998).

- Φλωρόφσκυ, Γ. Χριστιανισμός και Πολιτισμός, ελλ. μτφ. Ν. Πουρναρά, (Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Π. Πουρναρά, 2000).

- Ware, Κ. Ο ορθόδοξος δρόμος, ελλ. μτφ. Μ. Πάσχου, (Αθήνα: Εκδόσεις Επτάλοφος, 1984).

- Χαραλαμπόπουλου, Γ. Γενική Παιδαγωγική (Αθήνα: 1983).

3. ΠΗΓΕΣ ΑΠΟ ΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

- Αθανασίου, Ε. & Καλόγηρου, Β. «Αξιολόγηση Λογισμικού: Θρησκευτικά

Ε' και Στ' Δημοτικού (Παιδαγωγικό Ινστιτούτο)», στο διαδικτυακό τόπο www.taekpaideutika.gr/ekp_105-106/02.pdf (ημερομηνία ανάκτησης: 24-2-13).

- Αλαχιώτης, Σ. « Για ένα σύγχρονο εκπαιδευτικό σύστημα. - Η Διαθεματικότητα και η Ευέλικτη Ζώνη αλλάζουν την παιδεία και αναβαθμίζουν την ποιότητα της Εκπαίδευσης», στο διαδικτυακό τόπο <http://www.fa3.gr/arthra/21-%20Diathmatiko-alaxiotis.htm> (ημερομηνία ανάκτησης: 14/11/2012).

- Γιαγκάζογλου, Στ. «Η Θεολογία της Ετερότητας και το Θρησκευτικό Μάθημα στην Ελλάδα - Διαπολιτισμικές δυνατότητες και προοπτικές», στο διαδικτυακό τόπο http://dide.ach.sch.gr/thriskeftika/share/syang_diathematiki_gg.doc (ημερομηνία ανάκτησης 23/10/2012).

- Γιαγκάζογλου, Σ. «Απαλλαγή από τα θρησκευτικά, Παιδαγωγικό Σχόλιο σε Νομικά Πορίσματα και Αποφάσεις», στο διαδικτυακό τόπο www.pi-schools.gr/lessons/religious/analekta/50.pdf , (ημερομηνία ανάκτησης 15-09-20012).

- Γιαγκάζογλου, Στ. «Το μάθημα των Θρησκευτικών στη δημόσια εκπαίδευση. Φυσιогνωμία, σκοποί, περιεχόμενο, νέα βιβλία, διαθεματική προσέγγιση, ευρωπαϊκή προοπτική, θεολογία της ετερότητας» σσ. 5-6 στο διαδικτυακό τόπο <http://www.pi-schools.gr/lessons/religious/analekta/30/pdf> .

- Γιαγκάζογλου, Στ. «Τα θρησκευτικά σύμβολα στην εκπαίδευση II», στο διαδικτυακό τόπο http://www.pi-schools.gr/content/index.php?lesson_id=2&ep=29 (ημερομηνία ανάκτησης: 20-11- 2012).

- Γιαγκάζογλου, Σ. Ο διάλογος θεολογίας και πολιτισμού βασική συνιστώσα της σύγχρονης θρησκευτικής αγωγής και παιδείας, στο διαδικτυακό τόπο www.pi-schools.gr/lessons/.../dialogos_theologias_politismou.doc (ημερομηνία ανάκτησης 10/8/2012).

- Γιαγκάζογλου, Στ. «Τα Θρησκευτικά και το ζήτημα της απαλλαγής - Δυνατότητες και προϋποθέσεις για μία εναλλακτική προσέγγιση του θρησκευτικού μαθήματος», στο διαδικτυακό τόπο http://www.pischools.gr/content/index.php?lesson_id=2&ep=26 (ημερομηνία ανάκτησης: 10-10-12).

- Γιαγκάζογλου, Στ. «Το θρησκευτικό μάθημα μεταξύ Παράδοσης και Εκσυγχρονισμού. Προς μία νέα και διευρυμένη θεώρηση της φυσιогνωμίας του μαθήματος των Θρησκευτικών στο ελληνικό δημόσιο

- σχολείο», στο διαδικτυακό τόπο <http://theologoikritis.sch.gr/docs/arthrografia/giagazoglou.doc> (ημερομηνία ανάκτησης: 7-10-12).**
- **Γιαγκάζογλου, Στ. «Η πορεία εκπόνησης και πιλοτικής εφαρμογής του νέου Προγράμματος Σπουδών στα Θρησκευτικά Δημοτικού και Γυμνασίου», στο διαδικτυακό τόπο <http://www.amen.gr/article11551> (ημερομηνία ανάκτησης: 18/12/12).**
 - **Γιαγκάζογλου, Σ. «Η Θεολογία της Ετερότητας και το Θρησκευτικό Μάθημα στην Ελλάδα. Διαπολιτισμικές δυνατότητες και προοπτικές», στο διαδικτυακό τόπο www.pi-schools.gr/lessons/religious/syn.../9giagazoglou.doc (ημερομηνία ανάκτησης: 7-10-12).**
 - **Γιαγκάζογλου, Στ. «Ανθρωπιστική Παιδεία και Εκπαίδευση» στο διαδικτυακό τόπο www.pi-schools.gr/lessons/religious/analekta/10.pdf , (ημερομηνία ανάκτησης 28/3/2013).**
 - **Γιαγκάζογλου, Σ. «Ο διάλογος θεολογίας και πολιτισμού βασική συνιστώσα της σύγχρονης θρησκευτικής αγωγής και παιδείας», στο διαδικτυακό τόπο www.pischools.gr/lessons/.../dialogos_theologias_politismou.doc (ημερομηνία ανάκτησης 20/08/12).**
 - **Γιαγκάζογλου, Στ. «Η διδασκαλία του μαθήματος των Θρησκευτικών στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση», στο διαδικτυακό τόπο <http://www.pischools.gr/lessons/religious/.../10.pdf> (ημερομηνία ανάκτησης: 7-10-12).**
 - **Γιαννουλάτου, Α. Πανθρησκειακή Ευρώπη και Ορθοδοξία, στο διαδικτυακό τόπο <http://www.pemptousia.gr/2012/> (ημερομηνία ανάκτησης 27/3/2013).**
 - **Δελικωσταντή, Κ. «Το μάθημα των Θρησκευτικών: Ταυτότητα και προοπτικές», στο διαδικτυακό τόπο www.kairosnet.gr/joomla/docs/delikonstantis.pdf (ημερομηνία ανάκτησης: 10-8-12).**
 - **Δελικωνσταντή Κ., «Η σχολική θρησκευτική αγωγή σήμερα. Παιδευτικές λειτουργίες, δυσκολίες, προοπτικές», στο διαδικτυακό τόπο www.users.sch.gr/ikomninou/delikos_1.pdf. (ημερομηνία ανάκτησης 10-10-12).**
 - **Δελικωσταντής, Κ. « Το μάθημα των Θρησκευτικών μεταξύ Θεολογίας και Παιδαγωγικής», στο διαδικτυακό τόπο www.users.sch.gr/ikomninou/Delikostantis.pdf (ημερομηνία ανάκτησης: 10/9/2012).**

- Ζηζιούλα, Ι. «Ευρωπαϊκό πνεύμα και Ελληνική Ορθοδοξία» στο διαδικτυακό τόπο
<http://www.zoiforos.gr/ar8rografia/monaxoi/kostopoulos/item>
(ημερομηνία ανάκτησης 23/3/2013).
- Ζηζιούλα, Ι. «Ορθοδοξία και σύγχρονος πολιτισμός - Ομιλία του Μητροπολίτου Περγάμου κατά την τελετή αναγορεύσεώς του σε Εταίρον της Ορθοδόξου Ακαδημίας Κρήτης(1-12-2002)» στο διαδικτυακό τόπο http://www.zoiforos.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=767&cat
(ημερομηνία ανάκτησης 24/10/2012).
- Ζορμπάς, Κ. Η δυναμική επιστροφή της θρησκείας στην Ευρώπη, στο διαδικτυακό τόπο <http://www.amen.gr/aricle7778> (ημερομηνία ανάκτησης 10/11/2012).
- Καπετανάκης, Μ. «Διαπολιτισμός: Ορισμοί και παραδείγματα», στο διαδικτυακό τόπο www.comet.cti.gr/equal/images/eisigisi_kapetanaki
(ημερομηνία ανάκτησης 7/10/2012).
- Καραντζή, Γ. «Σημειώσεις στο πλαίσιο του σεμιναρίου των Εκπαιδευτικών - Μεντόρων, Πανεπιστήμιο Πατρών: 2/2, 3/2, 9/2 και 10/2/2013, Θεματική: Διδακτική των μαθημάτων: Θρησκευτικών, Ιστορίας, Μελέτης, Περιβάλλοντος και Γεωγραφίας», στο διαδικτυακό τόπο <http://praktiki.upatras.gr/node/72> (ημερομηνία ανάκτησης: 23-2-13).
- Κασιμάτη, Αικ. & Παπαγεωργίου, Θ. «Αξιολόγηση σε υπολογιστικό περιβάλλον - η περίπτωση e-portfolio», στο διαδικτυακό τόπο www.epyna.eu/agialama/synedrio_syros_5/.../612_kasimati_c.doc
(ημερομηνία ανάκτησης: 10-12-12).
- Κογκούλη, Ι. «Η Ορθόδοξη Χριστιανική Αγωγή στο σύγχρονο ελληνικό σχολείο», στο διαδικτυακό τόπο <http://users.auth.gr/kogoulis/k4.pdf>
(ημερομηνία ανάκτησης 10/10/12).
- Κόπτσης, Α. «Μια άλλη πρόταση για τη διδασκαλία του μαθήματος των Θρησκευτικών του Δημοτικού Σχολείου», στο διαδικτυακό τόπο www.syllogosperiklis.gr/ep_bima/epistimoniko_bima.../koptsis.pdf
(ημερομηνία ανάκτησης 10/11/2012).
- Κορναράκη, Κ. «Το μάθημα των Θρησκευτικών στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση», στο διαδικτυακό τόπο
http://thriskeftika.blogspot.com/.../blog-post_4418.html(ημερομηνία ανάκτησης: 10-9-12).
- Κουλουμπαρίτση, Α. «Εφαρμογή της Διαθεματικής προσέγγισης στα προγράμματα σπουδών στη διδασκαλία και στα σχολικά βιβλία», στο διαδικτυακό τόπο www.pischools.gr/lessons/.../depps_neapaideia.do
(ημερομηνία ανάκτησης 16/9/2012).

- Κουμαρόπουλου, Στ. « Σύγχρονες μέθοδοι διδασκαλίας», στο διαδικτυακό τόπο <http://www.ssneond.sch.gr/Keimena%20dimosieumena/sichroni%20didaskalia.htm> (ημερομηνία ανάκτησης 10/9/2012).
- Κουτσούκη, Χρ. «Σύγχρονες διδακτικές προσεγγίσεις στο μάθημα των Θρησκευτικών», στο διαδικτυακό τόπο http://thriskeftika.blogspot.com/.../blog-post_09. (ημερομηνία ανάκτησης 8-10-12).
- Κυριαζή, Α. « Η εισαγωγή των νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση και η μεταβολή του ρόλου του εκπαιδευτικού: Διερευνώντας τα δεδομένα μιας εξελικτικής πορείας από τη λογοκεντρική διδασκαλία και τους παραδοσιακούς τρόπους μετάδοσης της γνώσης στη διδασκαλία με τη χρήση Τ.Π.Ε», στο διαδικτυακό τόπο <http://larissa.thessaly.gov.gr/data/synekdil/tzartz10%5C05.KYPIAZHΣ.pdf> (ημερομηνία ανάκτησης 10/12/2012).
- Μαντζανάρη, Κ. Η διαλογική συνάντηση του προσώπου. Η διαλογική πρόταση της Ορθόδοξης θεολογίας, στο διαδικτυακό τόπο http://www.pischools.gr/content/index.php?lesson_id=2&ep=36 (ημερομηνία ανάκτησης 27/3/2013).
- Μαρά, Α. « Οι απόψεις της Ορθοδοξίας για το περιβάλλον ως πηγή έμπνευσης στη θεματολογία των σχολικών προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης» στο διαδικτυακό τόπο www.krekastor.kas.sch.gr/lpe/yliko/sppe1/oral/PDGs/423-430... (ημερομηνία ανάκτησης 12/10/2012).
- Μπαλκίζα, Ν. « Σύγχρονες θεωρίες για τη μάθηση με εργαλεία ΤΠΕ», στο διαδικτυακό τόπο <http://users.sch.gr/nikbali>, (ημερομηνία ανάκτησης 20/11/2012).
- Μπέγζου, Μ. «Δοκίμια ψυχολογίας της Θρησκείας», στο διαδικτυακό τόπο http://users.uoa.gr/~nektar/orthodoxy/marios_mpegzos_psychology_of_religion.htm (ημερομηνία ανάκτησης 20/9/2012).
- Ντούσκα, Ν. « Ο ρόλος του εκπαιδευτικού στο σύγχρονο σχολείο», στο διαδικτυακό τόπο www.syllogosperiklis.gr/ep_bima/epistimoniko.../02_doyskas.pdf (ημερομηνία ανάκτησης: 12/09/2012).
- Οικονόμου, Γ. «Η Θρησκευτική Αγωγή στο Δημοτικό Σχολείο σύμφωνα με το Δ.Ε.Π.Π.Σ. και τα νέα Προγράμματα και βιβλία», στο διαδικτυακό τόπο www.pischools.r/programs/epomorfosi/...yliko/.../thriskeftika.pdf, (ημερομηνία ανάκτησης 11/11/2012).

- Οικονόμου, Γ. «Χρήση νέων Τεχνολογιών της Πληροφόρησης και Επικοινωνίας (ΤΠΕ) στο μάθημα των Θρησκευτικών Δημοτικού», στο διαδικτυακό τόπο www.pischools.gr/lessons/religious/dimotiko/od_did.../20.doc (ημερομηνία ανάκτησης 12/11/2012).
- Παύλου, Ν. «Τα χαρακτηριστικά του σύγχρονου θρησκευτικού μαθήματος», στο διαδικτυακό τόπο http://www.pi-schools.gr/content/index.php?lesson_id=2&ep=26 (ημερομηνία ανάκτησης 27/3/2013).
- Παύλου, Ν. & Τεγούση, Ν. «Οι δυνατότητες χρήσης των WebQuests από τα «παραδοσιακά» μαθήματα του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος. Η περίπτωση των Θρησκευτικών», στο διαδικτυακό τόπο www.pi-schools.gr/lessons/religious/.../Pavlou_WebQuests.doc, (ημερομηνία ανάκτησης 10/11/2012).
- Παύλου, Ν. «Οι εφαρμογές των ΤΠΕ στο Βιβλικό Θρησκευτικό μάθημα», στο διαδικτυακό τόπο www.ekped.gr/praktika10/philo/013.pdf (ημερομηνία ανάκτησης: 12/11/2012).
- Πεπονάκη, Μ. «Τεχνικές συνεργασίας με την τάξη», στο διαδικτυακό τόπο http://www.pi-schools.gr/content/index.php?lesson_id=2&ep=56 (ημερομηνία ανάκτησης: 29-4-13).
- Περσελή, Εμμ. « Πολιτισμική ετερότητα και σχολική θρησκευτική αγωγή στην Ευρώπη και ιδιαίτερα στην Ελλάδα», στο διαδικτυακό τόπο http://www.kairosnet.gr/joomla/index.php?option=com_content&view=article&id=... (ημερομηνία ανάκτησης: 12-4-2013).
- Πεπονάκη, Μ. «Η διαθεματικότητα και η αξιοποίηση της στα θρησκευτικά του Γυμνασίου», στο διαδικτυακό τόπο www.theologoi-kritis.sch.gr/docs/diathematika/diathematik.doc (ημερομηνία ανάκτησης: 10/11/2012).
- Ράπτη, Αρ. - Ράπτη, Α. «Εκπαιδευτική Πολιτική και Εισαγωγή των Νέων Τεχνολογιών στην Εκπαίδευση», στο διαδικτυακό τόπο www.clab.edc.uoc.gr/hy302/texts/patras/Paper_pdf/raptis.pdf (ημερομηνία ανάκτησης 12/11/2012).
- Σαββάτου, Χρυσοστόμου, «Η εισήγηση του Μητροπολίτη Μεσσηνίας για τα θρησκευτικά, προς τη Διαρκή Ιερά Σύνοδο, 5/Νοεμβρίου/2012», στο διαδικτυακό τόπο www.amen.gr (ημερομηνία ανάκτησης: 18/12/12).
- Συργιάννη, Μ. «Βράβευση τριών διδακτικών προτάσεων από το νέο Πρόγραμμα Σπουδών των Θρησκευτικών, στο Θεσμό Αριστείας» του Υπουργείου Παιδείας, στο διαδικτυακό τόπο http://e-theologia.blogspot.gr/2012/11blog-post_27.html (ημερομηνία ανάκτησης

12/12/2012).

• Τσάγκα, Ι. « Ο ρόλος του θεολόγου καθηγητή/τριας στην e-learning (ηλεκτρονική μάθηση) και στο internet (διαδίκτυο) - Παιδαγωγική αξιοποίηση των Νέων Τεχνολογιών και αναπροσαρμογή της Διδακτικής Μεθοδολογίας στο μάθημα των θρησκευτικών», στο διαδικτυακό τόπο www.users.sch.gr/archtheo/pess/docs/RolosTheologou.doc (ημερομηνία ανάκτησης: 12/11/2012).

• Τσαγκαρλή - Διαμάντη, Ε. «Σχεδιασμός διδασκαλίας Θεολογικού μαθήματος», στο διαδικτυακό τόπο <http://www.petheol.gr/Pags/Them/201105.html> (ημερομηνία ανάκτησης: 10-11-12).

• Φορτούνη, Τ.- Φραγκάκη, Μ. « Τέσσερις εποχές: Μια visual προσέγγιση της ευέλικτης ζώνης», στο διαδικτυακό τόπο www.etpe.gr/extras/download.php?type=proceed&id=661 (ημερομηνία ανάκτησης 10/11/2012).

• Φρέντζου, Μ. & Κομνηνού, Ι. «Η Κιβωτός του Νώε. Μια διαθεματική διδακτική πρόταση για το μάθημα των Θρησκευτικών στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση με τη χρήση Πολυμέσων», στο διαδικτυακό τόπο www.users.sch.gr/ikomninou/didactic%20the.htm, (ημερομηνία ανάκτησης 10/11/2012).

• Φρέντζου, Μ.- Κομνηνού, Ι. «e-Twinning Μια Νέα Προοπτική για τα Ευρωπαϊκά Σχολεία» στο 3ο Πανελλήνιο Συνέδριο της Επιστημονικής Ένωσης Εκπαιδευτικών Α/θμιας Εκπ/σης για τη διάδοση των ΤΠΕ στην Εκπ/ση, 30/9/2006, Αθήνα, στο διαδικτυακό τόπο www.eeep.gr/synedrio/3/ (ημερομηνία ανάκτησης 15/9/2012).

• Φωτίου, Στ. «Διαφορά και ενότητα στην εποχή της παγκοσμιοποίησης: προκλήσεις για την αγωγή», στο διαδικτυακό τόπο <http://www.schools.ac.cy/klimakio/themata/thriskeftika/arthra.html> (ημερομηνία ανάκτησης: 10-10-12).

• Φωτίου, Στ. «Η θεολογική διάσταση της προσχολική αγωγής», στο διαδικτυακό τόπο <http://ekpedeftikos.com/index.php?id=2592> (ημερομηνία ανάκτησης: 28/3/2013).